

POSITIONPAPERS

Rondetafelgesprek op maandag 29 september 2014 over Roma, Sinti en Woonwagengewoners

Blok 1 – 10.00-11.00 uur: Belangenorganisaties

- Vereniging Sinti, Roma en Woonwagengewoners Nederland (*mw. Achterbergh*)
- Landelijk Roma Platform Nederland (*mw. Jovanovic*)
- Vereniging van Sinti Slachtoffers Nederland (*dhr. Rosenberg*)
- Stichting Olungodrom (*mw. B. Steinbach*)
- Vertegenwoordiger Friese Roma (*namens Mirosch, dhr. Kallenkoot*)

Blok 2 – 11.10-12.10 uur: Overheid en welzijn

- Dhr. F. Backhuijs (*burgemeester gemeente Nieuwegein*)
- Dhr. E.M.C. Faassen (*wethouder gemeente Capelle aan den IJssel*)
- Mw. A. Veneman (*Politie Gelderland Midden*)
- Dhr. P. Palsma (*Leger des Heils*)

Blok 3 – 13.10-14.30 uur NGO's , experts en wetenschap

- Mw. I. de Witte (*Defence for Children*)
- Dhr. P. Jorna (*consultant Social Inclusion Roma & Sinti Issues*)
- Dhr. K. Rijken (*journalist, schrijver van het boek 'Roma'*)
- Mw. J. Schuyf (*Movisie*)
- Mw. J. van de Belt (*directeur Stimulans Velthoven*)
- Dhr. W. Hilhorst (*Politie Academie*)
- Dhr. H. van Baar (*Amsterdam Centre for Globalisation Studies*)

Proposition Paper Sinti, Roma en Woonwagbewoners

Naam en beroep: Kemal Rijken, journalist en schrijver
Datum, plaats: 29 september 2014, Den Haag

Intro

Na een artikel over Roma-gemeenten in *Binnenlands Bestuur* (2009) heb ik herhaaldelijk over de doelgroep geschreven. Mijn rode draad van werken is 'met de Roma en niet over hen'. Ik behandel deze mensen als iedere andere bron en merk dat dit over het algemeen gewaardeerd wordt. In 2012 schreef ik het boek *Roma* dat gaat over de geschiedenis en problematiek van de Nederlandse Sinti en Roma. Sindsdien schrijf ik soms nog over de thema en treed ik naar voren als expert in de media. Achter de schermen heb ik soms contact met gemeenten over de groep en vice versa. Roma en Sinti weten me ook te vinden voor media-advies.

Twee soorten gemeenten

Met u wil ik focussen op de wisselwerking tussen gemeenten en Roma-gemeenschappen. Door de jaren heen heb ik twee soorten situaties gezien: 1. Gemeenten die werken met harde methoden, en 2. Gemeenten die werken met harde en zachte methoden. Vooral de eerste variant heeft in de laatste jaren de overhand genomen in gemeenteland, waardoor de doelgroep zich veelal miskend en niet serieus genomen voelt.

Alleen het toepassen van dwang, dreigementen en harde handhavingvormen werken bij Sinti- en Roma niet. Het uit huis plaatsen van kinderen, het onder druk zetten van Roma-gezinnen en het buitensporig hoge aantal politieoptredens zijn hier voorbeelden van. Ik zeg niet dat de Roma lieverdjes zijn en dat handhaven niet zinvol is, maar in mijn optiek kan handhaven ook doorslaan en kan daardoor de balans zoek raken.

De doelgroep heeft vanwege haar verleden en sociale omgangsvormen harde en zachte methoden nodig. Deze staan niet los van elkaar. Als politicoloog hanteer ik de term *carrots and sticks*. Meedenken en coöpereren waar het kan (carrots) en handhaven waar het moet (sticks). Verder is het nodig dat gemeenten grenzen stellen, afspraken met de Roma maken en deze samen nalaven. Alleen mét de Roma kunnen stappen vooruit worden gezet.

Intermediairs op gemeenteniveau

Sinti en Roma zijn in mijn optiek mensen-mensen die relaties en vertrouwen tussen personen voorop stellen. Een ambtenaar of politieagent kan een bekende vertrouwenspersoon in hun omgeving worden, maar kan ook een tegenstander worden wanneer er geen goede band wordt opgebouwd. Het wordt vaak nog moeilijker als verschillende medewerkers van meerdere instanties zich – veelal goed bedoeld – met de Roma en Sinti gaan bemoeien. Hierdoor kunnen onoverzichtelijke situaties ontstaan en kunnen tegenkrachten loskomen die voor extra problemen zorgen.

Het werken met één vaste ambtenaar per gemeente voor de hele groep, **een intermediair**, is daarom het beste. Deze kan dan op microniveau een band opbouwen met de gemeenschap. Hiervoor is tijd en geld nodig, maar het is de investering waard. De intermediair kan na verloop van tijd als schakelpunt fungeren tussen de lokale gemeenschap en instanties zoals de gemeente, politie, jeugdzorg en scholen. Een intermediair met een Roma of Sinti-achtergrond is wenselijk vanwege de kennis van de taal (het Romanesh) en omgangsvormen.

De Kamer en het kabinet zouden een budget moeten vrijmaken voor het werven, opleiden en inzetten van dergelijke intermediairs. Dit moeten mensen zijn die open staan voor Sinti en Roma, maar die ook grenzen kunnen stellen. Verder moet een intermediair meerdere jaren inzetbaar zijn, zodat een duurzame band met de Roma kan worden opgebouwd. Hierdoor kan er ook meer praktijkkennis worden verzameld en worden doorgegeven waar nodig.